

Αιμορραγικός πυρετός Ebola

Κατευθυντήριες οδηγίες για τις αερομεταφορές

Ιούνιος 2026

Εισαγωγή

Η επιδημία αιμορραγικού πυρετού Ebola (EVD)/ οφειλόμενη στο στέλεχος Bundibugyo (BVD), στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ) και στην Ουγκάντα βρίσκεται σε εξέλιξη. Στις 16/05/2026 ο ΠΟΥ ανακοίνωσε ότι το συμβάν **πληροί τα κριτήρια της κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Δημόσιας Υγείας Διεθνούς Ενδιαφέροντος/ PHEIC (Public Health Emergency of International Concern)**. Μέχρι τις **19/05/2026** έχουν αναφερθεί 30 εργαστηριακά επιβεβαιωμένα κρούσματα, 500 ύποπτα κρούσματα και 130 ύποπτοι θάνατοι στην επαρχία Ituri της ΛΔΚ, 1 επιβεβαιωμένο κρούσμα στην επαρχία Goma, Βόρειο Κίβου της ΛΔΚ, καθώς και 2 επιβεβαιωμένα εισαγόμενα κρούσματα στην Καμπάλα της Ουγκάντα.

Ο αιμορραγικός πυρετός Ebola είναι μία πολύ σπάνια αλλά θανατηφόρος ιογενής λοίμωξη. Η περίοδος επώασης κυμαίνεται από 2 έως 21 ημέρες. Η νόσος εκδηλώνεται με αιφνίδια εμφάνιση υψηλού πυρετού, μυαλγίας, διάρροιας, κεφαλαλγίας, κόπωσης και κοιλιακού άλγους. Μπορεί επίσης να υπάρχει εξάνθημα, πονόλαιμος και επιπεφυκίτιδα. Ο ασθενής καθίσταται μολυσματικός μόλις εκδηλωθεί ο πυρετός.

Για το συγκεκριμένο στέλεχος του ιού Bundibugyo (BVD) δεν υπάρχει εγκεκριμένο εμβόλιο ή ειδική θεραπεία. Η αντιμετώπιση βασίζεται στην έγκαιρη αναγνώριση, την απομόνωση, την παροχή υποστηρικτικής φροντίδας, την ιχνηλάτηση επαφών και την αυστηρή τήρηση των μέτρων περιορισμού μετάδοσης της νόσου.

Τρόπος μετάδοσης

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω επαφής με αίμα, εκκρίσεις, ιστούς και άλλα σωματικά υγρά ατόμων που νόσησαν από αιμορραγικό πυρετό Ebola ατόμων που νόσησαν από αιμορραγικό πυρετό Ebola, ζωντανών ή νεκρών συμπεριλαμβανομένης και της επαφής ή επαναχρησιμοποίησης μολυσμένων βελονών από πάσχοντες. Ο ιός μπορεί επίσης να μεταδοθεί μέσω επαφής με νεκρά ή ζωντανά μολυσμένα ζώα (π.χ. πίθηκοι, νυχτερίδες), καθώς επίσης και μέσω σεξουαλικής επαφής χωρίς προφύλαξη.

Το προσωπικό του αεροδρομίου και τα πληρώματα των αεροσκαφών χρειάζεται να είναι εκπαιδευμένα για τη διαχείριση κρούσματος/ή επαφής με το κρούσμα με αιμορραγικό πυρετό Ebola. Επίσης, τα αεροσκάφη πρέπει να είναι εξοπλισμένα με φαρμακείο πρώτων βοηθειών και κουτί γενικής προστασίας (universal precaution kit) σύμφωνα με τις οδηγίες του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO).

Οδηγίες διαχείρισης πιθανού κρούσματος

1. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

Αν ένας επιβάτης παρουσιάσει συμπτώματα αιμορραγικού πυρετού Ebola, πυρετό, αδυναμία, πονοκέφαλο, μυαλγίες, έμετο, κοιλιακό άλγος, διάρροια ή αιμορραγία που δεν αποδίδεται σε άλλη αιτία, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, και προέρχεται από ενδημική χώρα, το πλήρωμα του αεροσκάφους, σύμφωνα με τις οδηγίες της Διεθνούς Ένωσης Αεροπορικών Μεταφορών (IATA)

<https://www.iata.org/contentassets/f1163430bba94512a583eb6d6b24aa56/iata-ebola-guidance-2026.pdf>

Θα πρέπει άμεσα να εφαρμόσει τα απαραίτητα μέτρα προστασίας ακολουθώντας το πρωτόκολλο για τον αιμορραγικό πυρετό Ebola:

- Να μετακινείται ο συμπτωματικός επιβάτης σε θέση όσο το δυνατόν απομακρυσμένη και απομονωμένη από τους άλλους επιβάτες και κατά προτίμηση κοντά στην τουαλέτα που θα χρησιμοποιεί εκείνος αποκλειστικά.
- Να φορά χειρουργική μάσκα στο πρόσωπο (αν μπορεί να την ανεχθεί), αν υπάρχουν συμπτώματα από το αναπνευστικό (όπως βήχας), ώστε να περιορίζεται η διασπορά σταγονιδίων. Αν δεν μπορεί να ανεχθεί τη μάσκα, να χρησιμοποιήσει χαρτομάντηλα για να καλύψει το στόμα και τη μύτη του και αμέσως μετά να πλένει τα χέρια του.
- Να δοθεί στον συμπτωματικό επιβάτη πλαστικό σακούλακι για να απορρίπτει τα χαρτομάντηλα μετά τη χρήση και σακούλα εμέτου.
- Να αποθηκεύονται τα χρησιμοποιημένα είδη (χαρτομάντηλα, μάσκες, μαξιλάρια, υφάσματα, κουβέρτες κλπ) σε σακούλα βιολογικού κινδύνου, αν είναι διαθέσιμη. Αν όχι, να χρησιμοποιείται πλαστική σακούλα που σφραγίζει, με ετικέτα βιολογικού κινδύνου σε αυτή.
- Να περιορίζονται οι επαφές του συμπτωματικού επιβάτη στο ελάχιστο. Να οριστεί ένα μέλος του πληρώματος (ή δυο αν ο επιβάτης χρειάζεται επιπλέον βοήθεια) που θα τον φροντίζει, κατά προτίμηση εκείνος που έχει ήδη έρθει σε επαφή με τον ασθενή. Το προσωπικό που φροντίζει τον ασθενή πρέπει να χρησιμοποιεί το κουτί γενικής προστασίας (universal precaution kit) και να φορά γάντια, ακολουθώντας στους κανόνες υγιεινής των χεριών κατά την απομάκρυνσή τους.
- Να εκπαιδευτούν τα μέλη του πληρώματος μετά την αφαίρεση των γαντιών να εφαρμόζουν την υγιεινή των χεριών με αλκοολούχο διάλυμα για 20-30 δευτερόλεπτα ή με σαπούνι και νερό για 40-60 δευτερόλεπτα, αν τα χέρια είναι εμφανώς λερωμένα, μετά από κάθε επαφή με τον ασθενή ή με δυνητικά μολυσμένα αντικείμενα / επιφάνειες με αίμα ή σωματικά υγρά του ασθενούς. Αν

τα χέρια λερωθούν εμφανώς πριν την αφαίρεση των γαντιών (π.χ. έμετος), τα γάντια θα πρέπει να αφαιρούνται στον χώρο του ασθενούς και αμέσως να εφαρμόζεται η υγιεινή των χεριών.

- Το μέλος του πληρώματος που θα βοηθήσει τον ασθενή θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό ατομικής προστασίας που περιέχεται στο κουτί γενικής προστασίας (universal precaution kit), όπως συστήνονται από τον ICAO (<https://www.icao.int/capsca/new-ebola-outbreak-2026>) και τις οδηγίες της IATA (Operational Safety Audit Standard Manual) για τη διαχείριση του επιβάτη και τις διαδικασίες καθαρισμού του αεροσκάφους.
- Να ειδοποιούνται άμεσα οι αρμόδιες αρχές στο αεροδρόμιο προορισμού, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προτείνονται από τον ICAO.
- Να απομονώνεται άμεσα ο επιβάτης κατά την άφιξη.

2. Κατά την άφιξη

Τα αφιχθέντα αεροσκάφη χρειάζεται να συμπληρώσουν και να παραδώσουν, από τη δήλωση αεροσκάφους του ICAO, το έγγραφο που αφορά σε θέματα υγείας (αν δεν ενημερώθηκε το αεροδρόμιο άφιξης του αεροσκάφους κατά τη διάρκεια της πτήσης) για τα άτομα στην πτήση με μεταδοτικό νόσημα ή ενδεχόμενη πηγή λοίμωξης (Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός - Παράρτημα 9 και δήλωση αεροσκάφους του ICAO).

Η πιθανότητα μετάδοσης του νοσήματος στο πλήρωμα και σε άλλους επιβάτες εν πτήση θα πρέπει να εκτιμηθεί από επαγγελματίες υγείας, κατά την άφιξη. Αν ο επιβάτης εμπίπτει στον ορισμό κρούσματος, οι επιβάτες και το πλήρωμα του αεροσκάφους πιθανόν να βρίσκονται σε κίνδυνο, αν είχαν άμεση επαφή με τον ασθενή ή τα σωματικά υγρά του ή με μολυσμένα αντικείμενα.

Συστήνεται, ανάλογα με την επαφή με το αρχικό κρούσμα, η λήψη των παρακάτω μέτρων:

- **Αποβίβαση ύποπτου κρούσματος:** πριν την αποβίβαση θα ειδοποιηθεί το ΕΚΑΒ για να παραλάβει το ύποπτο κρούσμα.
- **Αποβίβαση υγιών επιβατών:** από ξεχωριστή πόρτα από αυτήν που θα αποβιβαστεί το ύποπτο κρούσμα.
- **Οι επιβάτες που κάθονταν σε γειτονικές θέσεις με το κρούσμα καθώς και τα μέλη του πληρώματος θα οδηγηθούν σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο όπου θα γίνει αναλυτική συνέντευξη για τον ακριβή καθορισμό της έκθεσης τους.** Οι υπόλοιποι επιβάτες μπορούν να αναχωρήσουν εφόσον ενημερωθούν για παρακολούθηση συμπτωμάτων για 21 ημέρες. Επίσης, θα πρέπει να τους δοθούν τα τηλέφωνα επικοινωνίας του ΕΟΔΥ για περισσότερες πληροφορίες και για να απευθυνθούν σε περίπτωση παρουσίας συμπτωμάτων.
- **Επιβάτες και μέλη του πληρώματος με άμεση επαφή με το αρχικό κρούσμα:** για τους συνεπιβάτες και τα μέλη του πληρώματος που αναφέρουν άμεση επαφή με το αρχικό κρούσμα θα ακολουθήσει διερεύνηση/παρακολούθηση επαφών σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ. Οι επιβάτες αυτοί θα ακολουθήσουν το ειδικό πρωτόκολλο που έχει καταρτίσει ο ΕΟΔΥ.
- **Επιβάτες που κάθονταν σε γειτονικές θέσεις με το αρχικό κρούσμα:** καθώς η άμεση επαφή με το κρούσμα θεωρείται ο κύριος τρόπος μετάδοσης του ιού Ebola, μόνο οι επιβάτες που κάθονταν

σε γειτονικές θέσεις, πλάι, μπροστά ή πίσω σε όλη τη σειρά και πέρα από το διάδρομο, θα συμπεριληφθούν στη διερεύνηση παρακολούθηση επαφών σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ. Οι επιβάτες αυτοί θα ακολουθήσουν το ειδικό πρωτόκολλο που έχει καταρτίσει ο ΕΟΔΥ.

Όλα τα άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο θα πρέπει να λάβουν πληροφορίες πώς και πού θα αναζητήσουν ιατρική βοήθεια αν εμφανίσουν συμπτώματα ή αν χρειαστούν θεραπεία. Η διερεύνηση / παρακολούθηση των επαφών γίνεται από τον ΕΟΔΥ.

3. Μετά την αποβίβαση

Το Υγειονομικό προσωπικό των αεροδρομίων πρέπει να επιβλέψει τον καθαρισμό και την απολύμανση του αεροσκάφους

Το προσωπικό που θα καθαρίσει του μολυσμένο τμήμα του αεροσκάφους (τη θέση του ασθενούς και άλλες μολυσμένες περιοχές, όπως η τουαλέτα) θα πρέπει να εκπαιδευτεί ώστε να διαχειριστεί κάθε υπόλειμμα αίματος ή σωματικών υγρών ως μολυσματικό, να χρησιμοποιήσει ορθά τον προστατευτικό εξοπλισμό ατομικής προστασίας

και να εφαρμόσει προσεκτικά τα παρακάτω μέτρα:

- Να φορά λαστιχένια γάντια, αδιάβροχη ποδιά και κλειστά παπούτσια (π.χ. μπότες/γαλότσες) κατά τον καθαρισμό και τη διαχείριση των απορριμμάτων.
- Να φορά προστασία προσώπου (μάσκα και γυαλιά ή ασπίδα προσώπου) και γαλότσες αν δεν υπάρχουν μπότες, όταν εκτελεί δραστηριότητες με αυξημένο κίνδυνο πιτσιλίσματος (π.χ. καθαρίζοντας επιφάνειες ιδιαίτερα λερωμένες με έμετο ή αίμα ή όταν απορρίπτουν σακούλες που περιέχουν σωματικά υγρά).
- Να εφαρμόζει την υγιεινή των χεριών, τρίβοντας τα χέρια με αλκοολούχο διάλυμα για 20-30 δευτερόλεπτα ή πλένοντάς τα με νερό και σαπούνι για 40- 60 δευτερόλεπτα αν είναι εμφανώς λερωμένα, μετά την απομάκρυνση του προστατευτικού εξοπλισμού ατομικής προστασίας.

Όλες οι επιφάνειες και τα αντικείμενα που μολύνθηκαν με αίμα, άλλα σωματικά υγρά, εκκρίματα ή απεκκρίματα θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμάνονται το συντομότερο δυνατό με απορρυπαντικά/απολυμαντικά εγκεκριμένα από την αεροπορική εταιρεία/κατασκευαστή του αεροσκάφους. Η χρήση χλωρίνης δε θεωρείται αποδεκτό υλικό για τα αεροσκάφη. Οι υγειονομικές αρχές του αεροδρομίου πρέπει να καθορίσουν το κατάλληλο απολυμαντικό. Ο καθαρισμός θα πρέπει να προηγείται από τις διαδικασίες απολύμανσης, για την πρόληψη απενεργοποίησης του απολυμαντικού από το οργανικό υλικό. Αν η θέση που λερώθηκε με σωματικά υγρά είναι κατασκευασμένη με υλικό που δεν καθαρίζεται, θα πρέπει να αφαιρείται πριν χρησιμοποιηθεί ξανά το αεροσκάφος.

<https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/28ec1c39-db4d-4d4e-b287-2f015ab7e7bf/content>

Αν το κρούσμα θεωρήθηκε ύποπτο ή διαγνώστηκε μετά την αποβίβαση του επιβάτη, το προσωπικό που καθάρισε τις μολυσμένες περιοχές (θέση, τουαλέτα ή μέρος του αεροσκάφους όπου έκανε έμετο ή

διάρροια κατά τη διάρκεια της πτήσης) στο αεροσκάφος χωρίς να χρησιμοποιήσει τον προστατευτικό εξοπλισμό ατομικής προστασίας θα πρέπει να συμπεριληφθεί στη διερεύνηση επαφών.

Το Υγειονομικό προσωπικό των αεροδρομίων θα πρέπει να ευαισθητοποιήσει τους αρμόδιους φορείς και το προσωπικό στο αεροδρόμιο συμπεριλαμβανομένων και των φορτοεκφορτωτών ότι δε θα πρέπει να χειρίζονται τα πακέτα που είναι εμφανώς λερωμένα με αίμα ή σωματικά υγρά.

Μετά από αίτημα του αεροδρομίου ή των υγειονομικών αρχών του αεροδρομίου, οι αεροπορικές εταιρείες μπορεί να ζητήσουν από τους επιβάτες επιπλέον πληροφορίες για το δρομολόγιο του ταξιδιού τους, τα στοιχεία επικοινωνίας αν θεωρηθεί ότι εκτέθηκαν στη λοίμωξη εν πτήση .

Τα συγκεκριμένα μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται μετά την άφιξη, αν ένας επιβάτης που εμφάνισε συμπτώματα κατά τη διάρκεια της πτήσης είναι ύποπτος για αιμορραγικό πυρετό Ebola, με προσπάθεια αποφυγής καθυστερήσεων σε άλλες πτήσεις.